

**SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
WYDZIAŁ EKONOMICZNO - ROLNICZY**

Dr Mariusz Maciejczak

Seminarium Naukowe Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie

Abstrakt wystąpienia

UWARUNKOWANIA RYNKOWE PRODUKCJI NASIENNEJ W POLSCE

Polski sektor nasienny, tak jak całe rolnictwo boryka się z dużymi problemami. Wynikają one głównie z małego popytu, oraz rozwoju szarej strefy w zakresie handlu kwalifikowanym materiałem siewnym, a także konkurencji ze strony firm zagranicznych. Z roku na rok maleje krajowa produkcja kwalifikowanego materiału siewnego, jak również maleje wartość polskiego rynku nasiennego, przy dużej dynamice importu i ograniczonej eksportu. Jednocześnie obserwowana jest rosnąca aktywność uczestników rynku reprezentujących kapitał zagraniczny, oraz ograniczona podmiotów krajowych. Bardzo małe, acz znaczące działania podejmowane są w obszarach legislacyjnych regulujących funkcjonowanie rynku i sektora nasiennego.

Biorąc pod uwagę szybko zmieniające się warunki wewnątrz rynku nasiennego, jak również otoczenia zewnętrznego firmy zajmujące się produkcją nasienną muszą już dziś zadbać o wypracowanie takich przewag konkurencyjnych, które w najbliższej przyszłości pozwolą im nie tyle rozwijać się, co przede wszystkim przetrwać. Będąc najlepszym nośnikiem postępu biologicznego, który jest jedną z najistotniejszych sił napędowych rozwoju rolnictwa, a jednocześnie jednym z obszarów gospodarki o teoretycznie najwyższym stopniu innowacyjności cały sektor nasienny w Polsce musi wypracować strategię, które pozwolą mu na przetrwanie i rozwój.

Obecnie wdrażane strategię konkurentów zagranicznych, które można określić jako „obserwuj - umacniaj się - czekaj”, pozwalają wnioskować, że pomimo aktywności liderów, działań integracyjnych i zmian w prawodawstwie, przy widocznej poprawie koniunktury w rolnictwie wiele polskich firm nasiennych nie będzie w stanie obronić się przed bezlitosnymi prawami rynku i w perspektywie średnio- lub długo-okresowej stanie się przedmiotami akwizycji, rzadziej podmiotami aliansów strategicznych. Takie zmiany mogą, acz nie muszą stać się czynnikami pro-rozwojowymi. Należy jednak pamiętać, że zarządzanie zmianami, w szczególności o tak rewolucyjnym charakterze wymaga nie tylko holistycznego i systemowego myślenia, ale przede wszystkim takiegoż działania.

Analiza światowego sektora nasiennego pozwala stwierdzić, że jego rozwój doprowadził do upowszechnienia postępu biologicznego, ale jednocześnie do wzrostu konkurencji na rynkach lokalnych i koncentracji zasobów wytwórczych. W wyniku ogólnych procesów rozwojowych zastosowane strategię integracji jako formy zdobywania przewagi konkurencyjnej spowodowały, że rynek nasienny na świecie zdominowały korporacje międzynarodowe, a światowy sektor nasienny wkroczył w erę globalizacji. Dziś światowymi liderami sektora nasiennego są firmy które potrafiły skoordynować trzy kluczowe czynniki: umiejętność dostosowywania się do zmiennych warunków gospodarowania, jakość organizacji i zarządzania oraz ofertę towarową odpowiadającą rosnącym potrzebom rynku.

Jednocześnie zmiany te spowodowały coraz trudniejszą sytuację mniejszych firm. Należą do nich również polskie przedsiębiorstwa działające na rynku nasiennym. Dlatego wobec rosnącej konkurencji głównie, ale nie tylko rynkowej, intensyfikacji procesów rynkowych i dynamicznych zmian otoczenia, firmy te nie mają szans na przetrwanie, a w konsekwencji na rozwój bez wypracowania innowacyjnych rozwiązań przede wszystkim w obszarach organizacji i zarządzania.

Radzików, dnia 12 października 2006r.